

Ruumiloome ekspertrühma lõpparuande lisad

LISA 8: RUUMILOOMESEADUSE STRUKTUUR (ESIALGNE VISAND)

Ruumiloomeseadus (üldosaseadus)

1. jagu

Seaduse eesmärk ja kohaldamisala

§1. Seaduse eesmärk

- (1) Seaduse eesmärk on tagada Eesti riigi säästev, tasakaalustatud ja kvaliteetne ruumiline areng ning hea elukeskkond igäühele.

§2. Seaduse kohaldamisala

- (1) Seadus on kohaldatav kõigile ruumiotsustele, sh otsustele, mis on korraldatud teiste seaduste alusel.

2. jagu

Ruum/mõisted

§3. Ruum

- (1) Ruum ehk ruumiline keskkond on terviklik füüsiline tehis- ja looduskeskkond, mis hõlmab nii sise- kui väliruumi, nii avalikku kui mitteavalikku ruumi. Ruumilises keskkonnas sisalduvad nii ehitatud keskkond kui looduskeskkond. Ruumi all ei mõisteta siin majandusruumi, õigusruumi, sotsiaalset ruumi, kultuuriruumi jms.
- (2) Olemasolev ruum
Ruumiloome eelduseks on olemasolev keskkond. Ruumiloome ei tohi muuta olemasolevat ruumi halvemaks.
- (3) Loodus ja üldine ruum
Loodus ja üldine ruum on jagamatud ega kuulu kellegi omandisse.
- (4) Avalik ruum
Avalik ruum on terviklik võrgustik, mille osas ühiskond on kokku leppinud, et see on ühiseks ruumiks vajalik.
- (5) Poolavalikud ja mitteavalikud ruumid
Poolavalikud ruumid on piiratud ajaperioodil kõigile kasutamiseks, nagu näiteks kaubandus- ja teenindushooned, ühiskondlikud hooned, suletavad pargid. Poolavalikke ruume võib käsitleda avaliku ruumi laiendusena.
Mitteavalikud ruumid on kasutamiseks piiratud hulgale isikutele, nagu näiteks elamud, suvilad, büroohooned, tootmishooned, nende suletav maa-ala ning eriotstarbelised maa-alad.

§4. Ruum ja kinnisasjad

(1) Ehitatud keskkond

(2) Üldine asi

Üldine asi on asi, mis oma loodusliku olemuse tõttu ei saa kuuluda kellegi omandisse ja on kasutatav igaühe poolt – nagu õhk ja avameri.

(3) Avalik asi

Avalik asi on asi, mis kuulub riigi- või munitsipaalomandisse ja on oma ühiskondliku olemuse tõttu kasutatav igaühe poolt nagu territoriaal- ja sisemeri, laevatatavad veekogud, avalikud tänavad, väljakud ja pargid.

(4) Üldine ja avalik asi ei ole tsiviilkäibes.¹

(5) Avaliku huvi objekt

Teatud asjad on avaliku huvi objektiks.

1) Kõigil kinnisasjadel on puutumus avaliku ruumiga.

2) Riigile ja kohalikule omavalitsusele kuuluvate kinnisasjad ei ole automaatselt kinnisvara.

(6) Omandistruktuuri muutmine on ka ruumiloome otsus.

§5. Ruumiloome

- (1) Ruumiloome on ehitatud keskkonna ja looduskeskkonna ruumilist arengut mõjutavate otsuste ning ruumiliste lahenduste teadlik ja eesmärgipärane kujundamine ja elluviimine. Ruumiloome on kompleksne järjepidev protsess, mis sünnib erinevate sektorite ja väga paljude osapoolte valdkondade üleses koostöös. Ruumiloome eesmärgiks on ruumi arendamine inimeste eluks võimalikult sobivaks ja senisest paremaks, austades seejuures looduskeskkonda.

3. jagu Arendus

§6. Arendus

(1) Arendusüksus, arendusobjekt

(2) Arendaja

(3) Arendusala

§7. Arenduse eesmärk

(1) Arendus oma tarbeks

(2) Avaliku ruumi arendus

(3) Arendustaotlus

¹ Kursiivis toodud tekst on üle võetud asjaõigusseadusest RT I 1993, 39, 590.

4. jagu Ruumiloome põhimõtted

- §8. Olemasoleva ruumi parendamise põhimõte
- (1) Igasugune inimese poolt läbi viidud teadvustatud ruumi muutmine peaks toimuma elukeskkonna parendamise eesmärgil maksimaalsel võimalikul määral. Kõik seadused, mille alusel seda tehakse, peaksid seda eesmärki toetama.
- §9. Inimmõõtmelise ruumi põhimõte
- §10. Looduse ja inimese tasakaalu põhimõte
- §11. Tulevikusuundumuste arvestamise põhimõte
- §12. Loomingulisuse ja ilu põhimõte
- §13. Mitmekesisuse ja terviklikkuse põhimõte
- §14. Igaühega arvestamise põhimõte
- §15. Üldisest huvist lähtumise põhimõte
- §16. Olemasoleva ruumi kaitse põhimõte
Kaitstud vastavalt tegelikule kasutamisele ja tegelikele väärtustele füüsilises ruumis.
- §17. Järjepidevuse põhimõte
- §18. Funktsionaalsuse põhimõte
- §19. Püsivuse põhimõte vs ajutisuse põhimõte
Elukaare põhimõte

5. jagu Ruumiloome liigid

- §20. Ruumiloome liigid
- (1) Lühiajalise mõjuga ruumiloome
(2) Pikaajalise mõjuga ruumiloome
(3) Väikese mõjuga ruumiloome
(4) Suure mõjuga ruumiloome
- §21. Ruumiloome läbi ehitamise
- §22. Ruumiloome läbi olulise ruumilise mõjuga objektide asukohavalikute
- §23. Ruumiloome läbi maastikumuutuste
- §24. Ruumiloome läbi teenuste ruumistruktuuri muutuste
- §25. Ruumiloome läbi liikumisteede ja liikluskorralduse muutmise
- §26. Ruumiloome läbi kinnisomandi ruumilise struktuuri muutmise
- §27. Ruumiloome läbi piirangute kehtestamise
Seaduste ja määrustega tehtavad ruumilise mõjuga otsused.
- §29. Ruumiloome läbi kasutusotstarbe muutmise, kasutamise muutuse

RUUMILOOME EKSPERTRÜHMA LÕPPARUANDE LISAD EI OLE EKSPERTRÜHMA POOLT KONSENSUSLIKULT KINNITATUD.
LÕPLIKE JÄRELDUSTE JA ETTEPANEKUTE OSAS LÄHTUDA LÕPPARUANDEST.

6. jagu Ruumiloome põhivahendid

§30. Ruumiline lahendus

- (1) Ruumilise lahenduse üldistusaste
- (2) Detailsema ruumilise lahenduse kooskõla üldisema ruumilise lahendusega

§31. Planeerimine ja projekteerimine

- (1) Planeeringud
- (2) Lähteülesanne ja lähteseisukohad
- (3) Ehitise eskiis ja arhitektuurivõistlus
- (4) Ehitusprojekt
- (5) Muud planeerimis- või projekteerimistegevused
Liikluskorralduse projekt, maastiku kujundamine jne.

§32. Muud ruumimõjuga tegevused

KeÜS-i ja MuKS-i alusel elluviidavad tegevused; metsaraie, kaevandamine jne.

7. jagu Ruumiloome asjatundlikkus

§33. Ruumipädevus

- (1) Ruumipädevus on asjatundlikkus ja vastutusvõime ruumi arengut mõjutavate otsuste kujundamisel ja elluviimisel. Pädevuse ulatuse määrab kutsestandard.
- (2) Pädevad spetsialistid
 - (1) Arhitektuurivaldkonna spetsialist (arhitekt, sisearhitekt, maastikuarhitekt)
 - (2) Planeerija
 - (3) Linnaarhitekt
 - (4) Riigiarhitekt/ruumivolinik
 - (5) Urbanist
 - (6) Disainer
 - (7) Liiklusinsener
 - (8) Ökoloog
 - (9) Kui asjatundjatest rääkida, ei saa unustada muid valdkondi

8. jagu Isikute õigused ja kohustused

§34. Riigi õigused ja kohustused

§35. Kohalike omavalitsuste õigused ja kohustused

§36. Arendaja õigused ja kohustused

§37. Omaniku õigused ja kohustused

- (1) Omanikul on õigus pikaajalise mõjuga ruumiloomeks, kui:
 - 1) see ei kahjusta teiste isikute elu- või ettevõtluskeskkonda;
 - 2) see ei kahjusta avalikku ruumi;
 - 3) see ei kahjusta looduskeskkonda;

RUUMILOOME EKSPERTRÜHMA LÕPPARUANDE LISAD EI OLE EKSPERTRÜHMA POOLT KONSENSUSLIKULT KINNITATUD.
LÕPLIKE JÄRELDUSTE JA ETTEPANEKUTE OSAS LÄHTUDA LÕPPARUANDEST.

4) on läbi kaalutletud, et tegu on parima lahendusega.

§38. Huvitatud ja puudutatud isikute õigused ja kohustused

§39. Naabrite õigused ja kohustused

§40. Igaüheõigus

9. jagu

Rakendamine ja järelevalve

§41. Rakendamine

10. jagu

Ruumivoliniku institutsioon